

Noordenveld leeft met water

Projectenplan Waterplan Noordenveld

projectnr. 00117210
definitief
november 2005

Auteur(s)

drs. ing. S.F. Vos
ir. S.A. Kroes

Opdrachtgever

Gemeente Noordenveld

datum vrijgave

25-11-2005

beschrijving revisie 01

Eindrapport

goedkeuring

S.F. Vos

vrijgave

S.A. Kroes

Colofon

Stuurgroepleden

De heer J. Kemkers – Gemeente Noordenveld
De heer H. Sips – Waterschap Noorderzijlvest

Projectgroepleden

Mevrouw J. van Boven – (Projectleider) Gemeente Noordenveld
De heer H. Blaauw – Gemeente Noordenveld
De heer H. Scheltens – Gemeente Noordenveld
De heer G. Zeemans – Waterschap Noorderzijlvest
De heer B. van Guldener – Dienst Landelijk Gebied

Agendaleden

De heer L. de Vree – Provincie Drenthe
De heer H.H. Post – Waterschap Reest en Wieden
De heer J. Kieft – Waterbedrijf Groningen
De heer N. Veldkamp – Waterleidingmaatschappij Drenthe

Projectteam Oranjewoud

De heer S.A. Kroes
Mevrouw S.F. Vos

Klankbordgroep

Stichting Bewonersbelangen Veenhuizen
Milieufederatie Drenthe
Wildbeheereenheid Noordenveld
Belangenvereniging Huis ter Heide
Boermarke Steenbergen
Dorpsbelangen Lieveren
Wildbeheereenheid Peize
Markegenoten van Norg Westeinde
Dorpsbelangen RAS
IVN Peize
VVV Noordwest Drenthe
Hengelclub Nieuw- Roden
Hengelclub Dobbertje Duik
Ontwikkelingsbureau Veenhuizen
Landschapsbeheer Drenthe
Belangenvereniging De Velden
HSF Groningen Drenthe
NLTO, afdeling Noordenveld
Markegenoten van Zuidvelde
Belangenvereniging Buurtschap Altena
Markegenoten van Langelo
Vereniging Dorpsbelangen Langelo

Buurtschap Nietap/Terheijl
Vereniging Dorpsbelangen Nieuw-Roden
Kerspel Norg
Vereniging Tot Behoud Natuurmonumenten
IVN Roden
Recreatie Ondernemers Noordenveld
Hengelclub de Rietvoorn
Visclub de Dansende Dobber
Ondernemerscontact Noordenveld
Staatsbosbeheer Noord
Vereniging 'Natuurlijk Oostindie- Terheijl'
Vereniging tot behoud natuurschoon Nietap
Wetlandwacht
Stichting 'Het Drentse Landschap'
Markegenoten van Peest
Vereniging Plaatselijk Belang Een
Vereniging Dorpsbelangen Peest
Buurtschap Leutingewolde
Boermarke Peize
Markegenoten van Norg Oosteinde
Dorpsbelangen Peize
Vereniging voor Dorpsbelangen Roderwolde
Milieu Adviesraad Noordenveld
Wildbeheereenheid 'de Lebbestaak'
Hengelclub Roden
Visvereniging Veenhuizen
Markegenoten Westervelde/Noordeinde
IVN Norg
Platform Norg

	Inhoud	Blz.
1	Inleiding	4
2	Totstandkoming projecten	6
2.1	Klankbordgroepbijeenkomst 1 juli 2004	6
2.2	Klankbordgroepbijeenkomst 23 juni 2005	7
2.3	Projectvoorstellen	7
3	Projecten	8
3.1	Van doelstelling tot project	8
3.2	Projecten	14
	Literatuur	24
	Begrippenlijst	25
Bijlage 1	Groslijst projecten	

1 Inleiding

Aanleiding

De gemeente Noordenveld en Waterschap Noorderzijlvest hebben gezamenlijk het Waterplan Noordenveld opgesteld. Aanleiding hiertoe vormde de toenemende behoefte aan integratie op het vlak van beleid, planvorming en uitvoering. Daarnaast hebben de partijen de afspraak gemaakt in het Regionaal Bestuursakkoord Water (RBW) om een gezamenlijk Waterplan op te stellen.

Doel van het Waterplan

Het doel van het Waterplan is het verkrijgen van een gezamenlijke visie op het stedelijke en landelijke waterbeheer, het afstemmen van waterbeleid tussen de gemeente, het waterschap en andere partijen en het maken van concrete afspraken over ambities, maatregelen en de bekostiging daarvan.

Het Waterplan is tot stand gekomen door middel van een interactief planvormingsproces. De projectgroep, bestaande uit leden van de gemeente, het waterschap en de Dienst Landelijk Gebied, is vanaf het begin gesteund door een klankbordgroep, waarin vertegenwoordigers zaten van belangengroeperingen uit de gemeente Noordenveld.

Het Waterplan Noordenveld bestaat uit twee onderdelen: de Visie en het Projectenplan. In de Visie wordt de visie op het water in de gemeente gegeven. Aan de Visie ligt een achtergronddocument ten grondslag, waarin een beschrijving van het gebied en een kansen en knelpunten analyse staan. In het voor u liggende deel van het Waterplan, het Projectenplan, zijn de voorgestelde maatregelen uitgewerkt met een inschatting van de kosten van de maatregelen. Het visiedeel van het Waterplan omvat een periode van 20 tot 30 jaar. Dit Projectenplan daarentegen is opgesteld voor een periode van 4 jaar (2006 – 2009).

Visie

In de Visie is de missie voor water in de gemeente Noordenveld verwoord. Deze luidt als volgt:

Door een duurzame en integrale benadering van water een optimale situatie scheppen voor een hoogwaardige, leefbare en economisch gezonde gemeente, nu en in de toekomst.

Ook pleiten verschillende landelijke en regionale beleidsplannen voor een integrale benadering van water, ruimtelijke ordening en milieu. Zo zijn belangrijke ingrediënten voor dit Waterplan vanuit de beleidskaders:

- de kwantitatieve drietrapsstrategie *vasthouden, bergen* en dan pas *afvoeren* van water.
- de kwalitatieve drietrapsstrategie *schoonhouden, scheiden* en dan pas *zuiveren* van waterstromen.
- toepassen van de *Watertoets* bij ruimtelijke planvorming.

De onderliggende koersen van de hierboven geformuleerde missie zijn generieke en altijd van toepassing zijnde beleidsambities. Voor iedere koers zijn doelstellingen geformuleerd. De volgende drie koersen met bijbehorende doelstellingen zijn onderscheiden:

Integraal en duurzaam: water verankeren in ruimtelijke plannen, het voorkomen en opheffen van wateroverlast, het voorkomen van verdroging en het verbeteren van de waterkwaliteit.

Functioneel en belevingswater: vergroten en specificeren van de functionaliteit van het water en het vergroten van de landschappelijke en ecologische waarde.

Proces en organisatie: structureren van de samenwerking, het creëren van maatschappelijke draagkracht voor duurzaam omgaan met water en het scheppen van duidelijkheid over verantwoordelijkheden.

De beeksystemen en de daarbij behorende gebiedskenmerken zijn zeer karakteristiek voor de gemeente Noordenveld. De beeksystemen hebben enorme potenties om de functionaliteit van water in het gebied te vergroten en daarmee ook de leefbaarheid (wonen, werken en recreëren). Op basis van de landschappelijke kenmerken is ten behoeve van dit Waterplan het gebied ingedeeld in een drietal deelgebieden:

- Deelgebied Noord (laagveengebied, benedenlopen beken en polders), met het accent op:
 - *Natuur en waterberging*
 - *Recreatief medegebruik*

- Deelgebied Midden (keileemgebied, middenlopen beken), met het accent op:
 - *Wonen en beleving beekwater*
 - *Waterkwaliteit*

- Deelgebied Zuid (zandgebied, bovenlopen beken), met het accent op:
 - *Wonen, vasthouden en infiltreren neerslag*
 - *Recreatieve beleving beekwater*

Opbouw Projectenplan

Vanuit de Visie van het Waterplan zijn meerdere projecten te benoemen. In dit document is een groslijst van wensen en aandachtspunten opgenomen die is voortgekomen uit de Visie van het Waterplan en de daaraan voorafgaande inventarisatie (de klankbord-bijeenkomst en de interviews en workshop met de materiedeskundigen). De groslijst van wensen en aandachtspunten is naar aanleiding van de tweede klankbordgroep-bijeenkomst en de tweede workshop met materiedeskundigen verder aangevuld, scherper geformuleerd en geclusterd. De totstandkoming van de groslijst is beschreven in hoofdstuk 2, de groslijst zelf is opgenomen in bijlage 1. Op basis van de groslijst is een aantal concrete projecten benoemd die de komende 4 jaar worden uitgevoerd. Deze projecten staan beschreven in hoofdstuk 3.

2 Totstandkoming projecten

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de manier waarop de projectvoorstellen tot stand zijn gekomen. Hierbij vormen de lopende projecten en de resultaten van de klankbordgroep-bijeenkomst belangrijke vertrekpunten. Een beschrijving van de lopende projecten is opgenomen in het achtergronddocument van de Visie van het Waterplan.

2.1 Klankbordgroepbijeenkomst 1 juli 2004

Bij de aanvang van het project is op 1 juli 2004 een klankbordgroepbijeenkomst gehouden. Hierbij waren diverse belangengroepen uitgenodigd.

De resultaten van de klankbordgroepbijeenkomst hebben een belangrijke rol gespeeld bij het opstellen van de watervisie voor het Waterplan. De wensen en ideeën zijn opgenomen in de groslijst van het Projectenplan.

De eerste klankbordgroepbijeenkomst werd door de deelnemers positief ervaren. Gebleken is dat water leeft en dat de partijen veel ideeën hebben. Er is constructief en enthousiast gediscussieerd over allerlei thema's die een relatie hebben met water. De belangrijkste uitkomsten zijn hieronder beschreven.

Als *knelpunten* werden aangegeven:

- In Lieveren is de afgelopen jaren het grondwater gestegen (persoonlijke waarneming).
- In Veenhuizen wordt hinder ondervonden van hoge grondwaterstanden. Ook bomen ondervinden hier hinder van.
- De indruk bestaat dat de peilverhoging in het Fochteloërveen een grondwaterstandsverhoging in de omgeving van Veenhuizen veroorzaakt. De heer Van Guldener, secretaris van de Landrichtingscommissie Roden-Norg, geeft aan dat dit effect modelmatig goed onderzocht is. Er blijkt geen relatie te zijn tussen het verhoogde peil en het peil in de omgeving van Veenhuizen.
- Ook in Nieuw Roden vreest men voor negatieve effecten van natuurontwikkeling op de grondwaterstand.
- De Schipsloot en het Bunnerveen verzanden. Hierdoor wordt het water minder diep.
- Voor vissers is het erg belangrijk dat het water bereikbaar is. Er wordt hiervoor ook aandacht gevraagd bij beekherstelprojecten, zoals bij het Peizerdiep.
- Ter plaatse van het Mensingebos/Peizerdiep staat het grondwater op 1 meter beneden maaiveld. In oorspronkelijke situaties stond het water in natte perioden op het maaiveld. Vanuit natuurontwikkeling is de huidige situatie ongewenst.

De *ideeën en wensen* die naar voren zijn gebracht:

- Alle riooloverstorten opheffen.
- Waterschap moet adviseren en financieel bijdragen bij afkoppelen en infiltratie van regenwater op perceelsniveau.
- Fietspaden aanleggen op schouwpaden van waterschap.
- Vispassages aanleggen.
- Haventje Roderwolde terugbrengen.
- Aan de Veenpluis heeft een bewoner een eigen regenwaterafvoer aangelegd: regenpijp doorgezaagd, put aangebracht en hierop drainagebuis aangesloten. Het regenwater verdwijnt in de loop van de tijd in de grond.
- Regenwateropvang regelen voor meerdere woningen (ondergrondse tanks).
- Bij inrichten waterlopen denken om ecologie (Europese Kaderrichtlijn Water; KRW).
- Schipmeer aantrekkelijk maken voor vissers.

- Oude sluisen bij Veenhuizen restaureren.
- Ronostrand: bij lange natte perioden wateroverlast. Op te lossen met duiker onder de weg door naar berm-sloot.
- Recreatiemogelijkheden voor fietsen/wandelen rondom het Leekstermeer vergroten.
- Het onderhoud van sommige schouwsloten in het landelijk gebied is slecht. Dit heeft wateroverlast tot gevolg.
- De belevingswaarde van het water bij Huis Ter Heide is mooi, houden zo.
- Neem opmerkingen en suggesties uit andere inspraakavonden mee in dit plan.
- Het schone regenwater scheiden van het vuile water (gescheiden stelsel aanleggen).
- De vraag wordt gesteld of de Europese kaderrichtlijn Water (KRW) niet op voorhand alles vastlegt. Hoewel de KRW strenge eisen stelt, kan er op regionaal niveau nader invulling aan worden gegeven. Bijvoorbeeld door de wijze waarop een verplichte verbetering van de waterkwaliteit kan worden bereikt.

Uit bovenstaande opsomming blijkt dat met name zaken als waterkwaliteit, wateroverlast en recreatieve mogelijkheden leven bij de belangengroepen. Bovengenoemde zaken komen in de groslijst van dit Projectenplan terug.

2.2 Klankbordgroepbijeenkomst 23 juni 2005

Nadat de Visie van het Waterplan en het concept Projectenplan gereed waren is een tweede klankbordgroepbijeenkomst georganiseerd. Het informeren en raadplegen van de klankbordgroep over de Visie en de projecten vormde de belangrijkste insteek voor deze tweede bijeenkomst.

Op hoofdlijnen ondersteunen de verschillende belangengroeperingen de Visie van het Waterplan. Op onderdelen zijn voor de projecten nog enkele nuttige toevoegingen c.q. aanvullingen gegeven. Door de aanwezige natuurorganisaties is tijdens de bijeenkomst aangegeven dat er bezorgdheid is over de aandacht voor natuurwaarden in het Waterplan ten opzichte van de recreatieve mogelijkheden.

De klankbordgroep zal structureel geïnformeerd worden over de voortgang van het Projectenplan. Daarnaast zal bij meer specifieke projecten ook zeker gebruik worden gemaakt van de kennis en kunde aanwezig bij de leden van de klankbordgroep.

2.3 Projectvoorstellen

Bij het opstellen van dit Projectenplan is gebruik gemaakt van de informatie kanalen uit de interviews, de projectgroepbijeenkomsten, de workshops en de Klankbordgroepbijeenkomsten. De verkregen informatie varieert van knelpunten, gewenste ontwikkelingen en aandachtspunten tot concrete projectideeën. In bijlage 1 is hiervan een overzicht gegeven.

Vanuit een nadere analyse van de bestaande projecten in relatie tot de geformuleerde doelstellingen zijn vervolgens nieuwe projecten gedefinieerd. Hiervan zijn de doelstelling en het gewenste resultaat, de inhoud van het project, de fasering/aanpak, betrokken partijen, relatie tot andere projecten, kostenraming en verdeling, subsidies, het jaar van opstarten en aandachtspunten bepaald.

Het Projectenplan zal in de toekomst regelmatig worden geactualiseerd. Afgeronde projecten zullen worden verwijderd en nieuwe projecten zullen worden toegevoegd. Voor de coördinatie wordt een waterteam benoemd, bestaande uit leden van de gemeente en het waterschap.

3 Projecten

In dit hoofdstuk worden de projecten beschreven die zijn geformuleerd op basis van de doelstellingen in de Visie van het Waterplan.

3.1 Van doelstelling tot project

De Visie geeft aan dat in de gemeente Noordenveld wordt gestreefd naar een optimaal woon- en leefklimaat nu en in de toekomst door een duurzame en integrale benadering van water. Het accent ligt hierbij op het verbeteren van de waterkwaliteit, het vergroten van de belevings-, gebruiks-, en natuurwaarden van water en het voorkomen van wateroverlast. Op basis van de doelstellingen uit de Visie is een aantal projecten geformuleerd door de gemeente en het waterschap, die zij de komende 4 jaar tot uitvoering brengen. Hieronder worden de projecten per doelstelling ingeleid. De projecten die worden genoemd, zijn in paragraaf 3.2 uitgewerkt in projectsheets.

Doelstelling 1 Water verankeren in ruimtelijke plannen

Water wordt verankerd in ruimtelijke plannen door het toepassen van de Watertoets. In de Watertoets worden alle waterhuishoudkundige aspecten van een plan beoordeeld, conform de afspraken in het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) en het Regionaal Bestuursakkoord Water (RBW). Op deze manier wordt vroegtijdige betrokkenheid van waterdeskundigen van gemeente en waterschap gewaarborgd. Het waterschap en de gemeenten passen bij nieuwe plannen de Watertoets toe.

De gemeente en het waterschap hebben naar aanleiding van de toenemende behoefte aan integratie op het vlak van beleid, planvorming en uitvoering een regulier overleg geïnitieerd. In dit overleg wordt tevens invulling gegeven aan het verankeren van water in ruimtelijke plannen. Bij doelstelling 7 wordt hier nader op ingegaan. Naast de samenwerking tussen de gemeente en het waterschap is de samenwerking tussen de verschillende afdelingen van de gemeente van belang om water te verankeren in ruimtelijke plannen. Om dit te bevorderen is bij doelstelling 7 een project geformuleerd (project 6).

Doelstelling 2 Voorkomen en opheffen wateroverlast

Om wateroverlast (en verdroging; doelstelling 3) te voorkomen moet het watersysteem optimaal ingericht worden. De drietrapsstrategie 'vasthouden-bergen-afvoeren' vormt hierbij het uitgangspunt. De gemeente Noordenveld is voornemens de stedelijke wateropgave uit te werken in samenwerking met het waterschap, conform het Regionaal Bestuursakkoord Water (RBW) (zie project 1). De stedelijke wateropgave is het maatregelenpakket waarmee wateroverlast in stedelijke gebieden zoveel mogelijk voorkomen wordt, inclusief de daarbij behorende kosten. Het gaat hierbij om de hoeveelheid waterberging die als gevolg van klimaatverandering, zeespiegelstijging, bodemdaling en verstedelijking benodigd is om in 2015 het watersysteem op orde te hebben en vervolgens op orde te houden richting 2050.

Om de huidige (grond)wateroverlast in de gemeente in beeld te brengen is reeds een inventariserend onderzoek uitgevoerd ('Wateroverlast Gemeente Noordenveld', 'Inventarisatie wateroverlast in de kernen Roden, Peize en Veenhuizen van de gemeente

Noordenveld', Oranjewoud 2005) naar de locaties en de oorzaken van grondwateroverlast. Op basis van deze inventarisatie zal de gemeente in eerste instantie een pilot uitvoeren voor onderzoek naar de mogelijkheden van de bestrijding van grondwateroverlast in een proefgebied (zie project 2). De opgedane ervaringen worden vervolgens in fasen in de rest van de gemeente toegepast om wateroverlast te bestrijden.

Afhankelijk van de ligging van het (woon)gebied in de gemeente zal de nadruk van de oplossingsrichting liggen op het vasthouden of bergen (en afkoppelen) van water. Vasthouden is vooral mogelijk in het zuiden van de gemeente door de infiltratiecapaciteit van de bodem in dit gebied. De keuze voor bergen betekent dat in situaties waar er sprake is van een toename van verhard oppervlak er ook ruimte gemaakt moet worden voor het bergen van afvoerpieken. In nieuwe en bestaande gebieden wordt hieraan aandacht geschonken bij het uitvoeren van de Watertoets.

In het Gemeentelijk Rioleringsplan 2005-2008 (GRP, dit plan moet nog vastgesteld worden) van de gemeente Noordenveld wordt als beleidsuitgangspunt voorgesteld om in combinatie met de grootschalige rioolvervangingen in wijken ook daadwerkelijk de afkoppeling van verharde oppervlakken in de desbetreffende gebieden te realiseren. De gemeente gaat in het kader van de reconstructie Oosterveld en Norg-Oost een pilot uitvoeren door maatregelen te treffen ten aanzien van vasthouden en afkoppelen van regenwater (zie project 3). Ter voorkoming van verdroging (doelstelling 3) is het van belang dat zoveel mogelijk afgekoppeld regenwater wordt geïnfiltreerd in de bodem.

In nieuwe stedelijke gebieden dient het watersysteem zodanig te worden aangelegd dat wateroverlast voorkomen wordt en rekening gehouden wordt met de extra wateropgave. Om dit te realiseren dient bij ruimtelijke plannen de Watertoets te worden toegepast. Ook moet er aandacht zijn voor een goede samenwerking tussen de afdelingen Ruimtelijke Ordening en Beheer. Zo dient er voorkomen te worden dat enerzijds problemen ten aanzien van wateroverlast in bestaande gebieden worden opgelost en op hetzelfde moment nieuwe knelpunten worden gemaakt bij realisatie van nieuwe gebieden. In project 6 wordt dit nader uitgewerkt.

De projecten zijn:

Project 1 Uitwerken van de stedelijke wateropgave.

Project 2 Pilot: oplossen van grondwateroverlast in een bestaand woongebied.

Project 3 Pilot: vasthouden en afkoppelen van regenwater in Oosterveld en Norg-Oost.

Figuur 1. Wateroverlast in woonwijk van Roden

Doelstelling 3 **Voorkomen verdroging**

Door afkoppeling en infiltratie op de hogere delen van het (zand)gebied zal de kwelstroom richting de beekdalen vergroot worden en verdroging worden verminderd. De gemeente zal infiltratie in stedelijke gebieden op de flanken van de beken en de hoger gelegen gebieden bevorderen. Project 3 (Pilot: vasthouden en afkoppelen van regenwater in Oosterveld en Norg-Oost) bij doelstelling 2 is tevens bedoeld om verdroging in de gemeente tegen te gaan. Het is daarom van belang dat zoveel mogelijk afgekoppeld regenwater wordt geïnfiltreerd in de bodem.

Verhoging van de oppervlaktewaterpeilen in de beken en waar mogelijk op de flanken is daarnaast zeer effectief voor het tegengaan van verdroging. De Dienst Landelijke Gebied (DLG) onderzoekt in het kader van de herinrichting Roden-Norg waar oppervlakte-waterstandsverhoging mogelijk is in samenwerking met het waterschap.

In het Provinciaal Omgevingsplan (POP II, lit. 1) is aangegeven dat een groot deel van de gemeente Noordenveld hydrologisch aandachtsgebied is. In deze gebieden kunnen mogelijkheden voor waterhuishoudkundige ingrepen beperkt zijn of is bijzondere aandacht vereist voor de uitvoering. De gemeente en de waterschappen dienen hiermee rekening te houden bij het vergunningverlening in deze gebieden.

Doelstelling 4 **Verbeteren waterkwaliteit**

In de gemeente Noordenveld wordt gestreefd naar een betere oppervlaktewaterkwaliteit. Een goede waterkwaliteit is immers een belangrijke randvoorwaarde voor veel doelstellingen uit het Waterplan. Uitgangspunt hierbij is de drietrapsstrategie: 'schoonhouden-scheiden-zuiveren'. Het accent ligt hierbij op het aanpakken van de nog resterende puntbronnen en diffuse bronnen, duurzame inrichting en duurzaam/ ecologisch onderhoud. Het eerstgenoemde accent 'puntbronnen' wordt opgepakt door uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen, zoals verwoord in het GRP (lit. 2). Het accent 'duurzame inrichting' en 'duurzaam/ ecologisch onderhoud' wordt vooral ingevuld door werk met werk te maken en kansen te benutten.

Bijna de gehele gemeente Noordenveld, met uitzondering van het noordelijke deel van de polder Matsloot, is in de Stroomgebiedsvisie (lit. 3) aangemerkt als 'prioritair' gebied, waar (punt)invloeden uit de waterketen (zoals grondwateronttrekkingen, riooloverstorten en effluentlozingen) op het natuurlijke watersysteem dienen te worden opgeheven. De gemeente Noordenveld en het waterschap streven naar verbetering van de waterkwaliteit van het oppervlaktewater in deze gebieden door invulling te geven aan de Kader Richtlijn Water (KRW). In dit proces worden gezamenlijk ambities bepaald en vastgelegd ten aanzien van de waterkwaliteit en ecologische waarden. De waterkwaliteitsambities die in het kader van de KRW vastgesteld worden gelden als minimale waterkwaliteitsambitie voor alle wateren. Totdat deze normen zijn vastgesteld gelden de MTR-normen.

Bij het uitwerken van de KRW dient extra rekening gehouden te worden met beekdalen, hydrologische aandachtsgebieden, waterwin- en grondwateronttrekkingsgebieden en milieubeschermingsgebieden, zoals benoemd in het POP II (lit. 1).

Binnen de Herinrichting Roden-Norg wordt de Steenbergerloop opnieuw ingericht. In dit Projectenplan is een project opgenomen waarin we aansluiten bij deze (her)inrichting. Het doel is het realiseren van een natuurvriendelijke en ecologische inrichting van de Steenbergerloop binnen de stedelijke kern van Roden in aansluiting op de

natuurbouwstrook binnen de Herinrichting Roden-Norg en de eventuele meandering in het reservaatgebied ter plaatse van het Peizerdiep (ook binnen L.I. Roden-Norg).

De projecten zijn:

Project 4 Uitwerken van de Kaderrichtlijn Water.

Project 5 Inrichten Steenbergerloop.

Doelstelling 5 Vergroten en specificeren functionaliteit van het water

De functionaliteit van het water dient te worden vergroot en gedifferentieerd, onder andere ten behoeve van de gebruikswaarde, de belevingswaarde en de veiligheid. Dit kan door, meer dan nu het geval is, keuzes te maken welke functie als 'prioritair' kan worden aangemerkt en welke functies gecombineerd kunnen worden (ten behoeve van meervoudig ruimtegebruik). Vooral op lokaal niveau kunnen specifieke gebruiksfuncties onderscheiden worden.

De meeste potenties voor functiecombinaties zijn aanwezig in het beekstelsel in de gemeente Noordenveld en het natuurgebied 'Peizer- en Eeldermeden'. Omdat in deze gebieden reeds een herinrichtingproject wordt uitgevoerd, wordt in eerste instantie in het kader van dit project bovenstaande doelstelling uitgewerkt.

In het gebied Peizer- en Eeldermeden wordt voor het jaar 2008 waterberging gerealiseerd in combinatie met natuurontwikkeling. Het project wordt uitgevoerd in het kader van de Herinrichting Peize. Omdat het toekomstige natuurgebied potenties heeft voor recreatieve doeleinden is het belangrijk dat de gemeente Noordenveld meewerkt in het waterbergingsproject van de Herinrichting Peize en actief meedenkt over de mogelijkheden van bijvoorbeeld recreatief medegebruik van het natuurgebied. Een recreatievisie voor het landelijke gebied is hierbij van groot belang.

In het kader van de Herinrichting Roden-Norg kunnen functiecombinaties als natuur, belevingswater en kleine recreatie gerealiseerd worden. Momenteel zijn de beeklopen en -dalen nog te weinig zichtbaar en zijn de oevers van de beken te weinig toegankelijk. Hier zou landschappelijk meer op ingespeeld moeten worden. Voor een goede ontsluiting van het landelijke gebied, en het beter benutten van de recreatieve potenties van de beekdalen, dienen wandel- en fietspaden op de schouwpaden aangelegd te worden en vaarverbindingen. Vanuit het aspect water zijn er mogelijkheden en zelfs goede kansen voor woningbouw op de rand van het Drents Plateau. De Steenbergerloop biedt unieke kansen voor 'wonen aan het water' of 'wonen aan een natuurlijk beekstelsel'. Dit kan uitgewerkt worden in het kader van het (beekherstel)project 'Inrichting Peizerdiep' (in het kader van de Herinrichting Roden-Norg).

Bij het uitwerken van deze aspecten dient rekening gehouden te worden met de aandachtsgebieden uit het POP II. Het gaat hierbij om vooral om beekdalen, hydrologische aandachtsgebieden, milieubeschermingsgebieden en vogel- en habitatrictlijngebieden.

In de Visie van het Waterplan wordt voorgesteld om een gebruiksfunctiekaart op te stellen. In overleg is besloten dit nu nog buiten het Projectenplan te houden en eerst aan de slag te gaan met een tweetal projecten in het kader van de Herinrichting Peize en de Herinrichting Roden-Norg. Door de urgentie van deze projecten is de gemeente reeds gestart met de uitvoering. Het zijn de projecten:

- Bouwsteen recreatie voor Herinrichting Peize.
- Recreatief medegebruik beken en kanalen binnen Herinrichting Roden-Norg.

In dit Projectenplan worden deze projecten niet nader uitgewerkt.

Doelstelling 6 Vergroten landschappelijke en ecologische waarde

De bestaande natuurwaarden in de gemeente Noordenveld worden versterkt. Het accent wordt gelegd op de waterkwaliteit en het tegengaan van verdroging in de gebieden met de functie 'water voor natuur' en andere gebieden met natuurwaarde. In alle wateren draagt natuurvriendelijk onderhoud en een meer gevarieerde natuurlijke inrichting van oevers bij aan het vergroten van de natuur- en belevingswaarden. Om dit te realiseren dient de gemeente onder andere een actieve rol te spelen in het waterbergingsproject (Herinrichting Peize) en de herinrichting van het Peizerdiep (Herinrichting Roden-Norg).

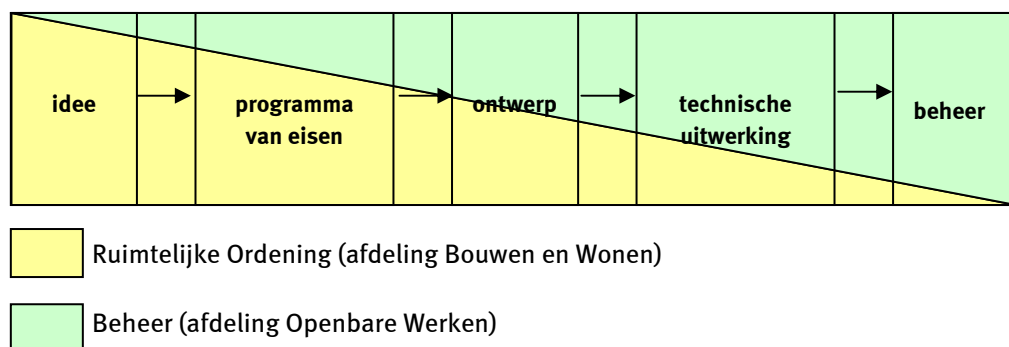
Ook project 4 'Uitwerken van de Kaderrichtlijn Water' (genoemd bij de doelstelling 'het verbeteren van de waterkwaliteit') draagt bij aan de vergroting van de landschappelijke en ecologische waarden.

De projectgroep heeft ervoor gekozen in deze fase geen aanvullende projecten te formuleren.

Doelstelling 7 Structureren samenwerking

Om de stedelijke wateropgave en de overige ambities van het Regionaal Bestuursakkoord Water te bereiken, wordt een intensievere samenwerking tussen waterschap en gemeente nagestreefd. De gemeente en het waterschap hebben naar aanleiding van de toenemende behoefte aan integratie op het vlak van beleid, planvorming en uitvoering een regulier overleg geïnitieerd. In dit overleg komen alle lopende ontwikkelingen op het gebied van water en ruimtelijke ordening aan de orde. Aangezien dit reguliere overleg reeds in uitvoering is, is dit niet als project opgenomen in dit Projectenplan. Wel is het zaak het reguliere overleg te monitoren en jaarlijks een evaluatie plaats te laten vinden van het Waterplan en eventueel het Projectenplan bij te stellen.

Naast de samenwerking tussen de gemeente en het waterschap is de samenwerking tussen de verschillende afdelingen van de gemeente van belang. Voor het aanleggen van een robuust en duurzaam watersysteem dienen er duidelijke afspraken gemaakt te worden over het beheer en onderhoud. In de huidige situatie wordt door de afdeling Bouwen en Wonen (RO) een ruimtelijk plan opgesteld en gerealiseerd en vervolgens heeft de afdeling Openbare Werken (Beheer) de taak dit uitgevoerde plan te onderhouden. Om de samenwerking tussen de verschillende afdelingen van de gemeente te verbeteren is het project 'Voorwaartse integratie van Beheer' geformuleerd. Hiermee wordt beoogd om ervaringen van beheer vooraf bij het opstellen van ruimtelijke plannen te integreren en kennis van Ruimtelijke Ordening bij het beheer (zie figuur 2).

Figuur 2. Gewenste samenwerking Ruimtelijke Ordening (RO) en Beheer

Bij het proces moet aandacht worden besteed aan het leren spreken van dezelfde taal. Verder is belangrijk dat het ontwerpproces duidelijk wordt, welke stappen achtereenvolgens worden gezet, en welke producten worden gemaakt. Bovendien moet duidelijk worden wie op welk moment een rol speelt in dat proces, wat de verwachtingen zijn en welke expertise nodig is. Tot slot moeten er hulpmiddelen zijn om aan het proces invulling te geven.

Het project is:

Project 6 Voorwaartse integratie van Beheer.

Doelstelling 8 **Maatschappelijke draagkracht voor duurzaam omgaan met water**

Voor het verkrijgen van draagkracht voor ingrepen in het watersysteem en het duurzaam omgaan met het watersysteem is voorlichting en educatie nodig. De communicatie met burgers en scholen over mogelijkheden en verantwoordelijkheden (klachtenafhandeling/registratie), gebruik van materialen en dergelijke vormt een wezenlijk onderdeel van de Visie van het Waterplan.

In het Projectenplan is een project opgenomen om de kernkwaliteit van de beken te laten zien en centraal te stellen in de ontwikkeling en promotie van de gemeente Noordenveld. Het onder de aandacht brengen van de beken kan worden gemaakt door bijvoorbeeld een fotowedstrijd uit te schrijven, een kunstwerk te plaatsen, door het bovenste deel van een gemaal te laten ontwerpen door een architect of door een prijsvraag uit te schrijven voor een mooie nieuwe brug.

Verder vormt communicatie een essentieel onderdeel van het project 2 'Pilot: oplossen van wateroverlast in een bestaand woongebied'. Doel van dit project is de bewoners bewust te maken van de oorzaken van wateroverlast in de woongebieden en de verantwoordelijkheid van de burgers zelf om bijvoorbeeld de greppels en watergangen in de woonwijken goed te onderhouden.

Het project is:

Project 7 Beken in de gemeente - het parelsnoer van Noordenveld.

Doelstelling 9 **Duidelijkheid over verantwoordelijkheden**

De gemeente maakt duidelijke afspraken met het waterschap over de taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van de uitvoering van het Waterplan. Voor de voortgang van de projecten zal een regulier overleg en een (jaarlijkse) evaluatie van het Waterplan noodzakelijk zijn. Dit wordt in uitvoering gebracht in het reguliere wateroverleg tussen de gemeente en het waterschap.

3.2 Projecten

In deze paragraaf komen achtereenvolgens de volgende projecten aan de orde:

Project 1 Uitwerken van de stedelijke wateropgave.

Project 2 Pilot: oplossen van wateroverlast in een bestaand woongebied.

Project 3 Pilot: vasthouden en afkoppelen van regenwater in Oosterveld en Norg-Oost.

Project 4 Uitwerken van de Kaderrichtlijn Water.

Project 5 Inrichten Steenbergerloop.

Project 6 Voorwaartse integratie van Beheer.

Project 7 Beken in de gemeente - het parelsnoer van Noordenveld.

Titel project 1	Uitwerken van de stedelijke wateropgave
Doel/ resultaat	Uitwerken van de wateropgave in de stedelijke gebieden van de gemeente Noordenveld in samenwerking met het waterschap.
Inhoud	Ruimtelijke en technische maatregelen die nodig zijn voor het realiseren en behouden van een voldoende beschermingsniveau in de stedelijke gebieden ter voorkoming van wateroverlast.
Aanpak/ fasering	<ol style="list-style-type: none">1. Methodiek vaststellen2. Bepalen stedelijke wateropgave3. Waterstructuurplan opstellen (ruimtelijke vertaling)
Procesorganisatie en betrokken partijen	<ul style="list-style-type: none">▪ Gemeente Noordenveld (trekker)▪ Waterschap Noorderzijlvest (bepaald methodiek in overleg met gemeente)
Relatie met andere projecten	GRP
Kostenraming en –verdeling	<ol style="list-style-type: none">1. p.m.2. p.m. (ten aanzien van de kostenverdeling moeten er afzonderlijke afspraken gemaakt worden tussen waterschap en gemeente, zie ook RBW)3. p.m.
Opstarten in	2006
Aandachtspunten/ subsidies	<ul style="list-style-type: none">▪ Dekking GRP 2005- 2008 voor fase 2 van € 50.000,- (moet nog door de Raad vastgesteld worden).▪ RBW

Titel project 2	Pilot: oplossen van grondwateroverlast in een bestaand woongebied
Doel/ resultaat	Ervaring opdoen met het oplossen van grondwateroverlast in een woongebied door middel van een pilot.
Inhoud	Op grond van de inventarisatie die is uitgevoerd door Oranjewoud (<i>onderzoek Oranjewoud, 2005</i>) wordt voor een (pilot)gebied een gericht onderzoeks- en of actieplan opgesteld. In dit proces wordt gecommuniceerd met de betrokken burgers en het waterschap. Belangrijk is dat er voor de burgers duidelijkheid is over de verschillende taken en verantwoordelijkheden met de daarbij behorende contactpersonen binnen de organisaties gemeente en waterschap (het zogenaamde Waterloket zoals benoemd in het RBW).
Aanpak/ fasering	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bepalen pilotgebied 2. Opstellen plan van aanpak (evt. nader onderzoek) 3. Uitvoering
Procesorganisatie en betrokken partijen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gemeente Noordenveld (trekker) ▪ Waterschap Noorderzijlvest ▪ Burgers
Relatie met andere projecten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GRP ▪ Herstructureringsplannen ▪ RBW (Waterloket)
Kostenraming en –verdeling	<ol style="list-style-type: none"> 1. - 2. p.m. (afhankelijk van project en grootte van het gebied) Verdeling: waterschap 50% - gemeente 50% 3. p.m.
Opstarten in	2006
Aandachtspunten/ subsidies	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Communicatie en voorlichting richting bewoners ▪ Afkoppelingssubsidie waterschap

Titel project 3	Pilot: vasthouden en afkoppelen van regenwater in Oosterveld en Norg-Oost
Doel/ resultaat	Realiseren van maatregelen in nieuwe en bestaande stedelijke gebieden ten aanzien van vasthouden en afkoppelen van regenwater. Met als doel het minimaliseren van de belasting van het rioolstelsel en afvoersysteem en het bevorderen van infiltratie om verdroging tegen te gaan.
Inhoud	Uitwerken Waterstructuurplan Norg, onderdeel 'Oosterveld' en 'Schipmeer' in afkoppelplan voor Norg-Oost en nieuwe woonwijk Oosterveld.
Aanpak/ fasering	In Norg-Oost en Oosterveld ervaring opdoen d.m.v. een pilot. <ol style="list-style-type: none"> 1. Inventarisatie ter plaatse en afkoppelplan opstellen 2. Opstellen ontwerp oppervlakkige afvoer regenwater 3. Integratie in reconstructieplan (indien mogelijk)
Procesorganisatie en betrokken partijen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Trekker: Gemeente Noordenveld ▪ Betrokken partijen: Waterschap Noorderzijlvest en bewoners
Relatie met andere projecten	Reconstructies riolering Langelo en Lieveren (eind 2005-2006).
Kostenraming en -verdeling	Dekking GRP, eventueel uit exploitatie Oosterveld <ol style="list-style-type: none"> 1. p.m. 2. p.m. 3. € 110.700,- (raming vanuit Waterstructuurplan Norg; onderdeel 'Oosterveld' en 'Schipmeer' (Norg-Oost is hierin niet meegenomen)).
Opstarten in	Bij ontwikkeling Oosterveld.
Aandachtspunten/ subsidies	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Subsidieregeling van het waterschap ▪ Letten op waterkwaliteitsaspecten van het afgekoppelde water ▪ Voorlichting richting bewoners ▪ Ideeën klankbordgroep: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stimuleren afkoppelen ▪ regentonnen/putten ▪ grijswatersystemen ▪ infiltreren in tuinen

Voorbeelden van afkoppelen van regenwater:

Regenton (bron: internet)

Afgekoppelde regenpijp (bron: internet)

Afgekoppelde regenpijp (bron: internet)

Titel project 4	Uitwerken van de Kaderrichtlijn Water
Doel/ resultaat	Invulling geven aan het KRW-proces (Kaderrichtlijn Water) met als doel het verbeteren van de waterkwaliteit en de ecologische waarden in de gemeente.
Inhoud	Op basis van de doelstellingen uit het Provinciaal Omgevingsplan (POP II) en de KRW nadere invulling geven aan waterkwaliteit- en ecologische doelstellingen. De gemeente en het waterschap bepalen gezamenlijk ambities en leggen deze vast.
Aanpak/ fasering	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inventarisatie chemische en ecologische waterkwaliteit (voor zover nog niet gebeurd). 2. Opstellen MEP en GEP incl. benodigde maatregelen 3. Vaststellen onomkeerbare ingrepen (voor zover nog niet gebeurd). 4. Inventarisatie reeds voorziene maatregelen met effecten. 5. Inventarisatie maatregelen (voor zover nog niet gebeurd). 6. Kosten-baten analyse .
Procesorganisatie en betrokken partijen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Waterschap Noorderzijlvest (trekker) ▪ Gemeente Noordenveld ▪ (Natuurorganisaties en Visfederaties) ▪ Landbouw/industrie
Relatie met andere projecten	RBW
Kostenraming en –verdeling	Kosten van de maatregelen is onderdeel van maatschappelijke kosten-baten analyse.
Opstarten in	2006
Aandachtspunten/ subsidies	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Visstand en -migratie ▪ Beheer en onderhoud ▪ Natuurvriendelijke oevers ▪ Omleiden van vuil water van Smilde via Haulerwijk-Zevenhuizen ▪ Emissie beperking, mestbeleid ▪ Afkoppelen ▪ Overstorten ▪ Hermeandering ▪ DuBo ▪ Geen toepassing zink in straat meubilair ▪ Uitbannen/terugdringen van bestrijdingsmiddelen

Titel project 5	Inrichten Steenbergerloop
Doel/ resultaat	Natuurvriendelijk en ecologisch inrichten van de Steenbergerloop binnen de stedelijke kern van Roden in aansluiting op de natuurbouwstrook binnen de Herinrichting Roden-Norg en de eventuele meandering in het reservaatgebied ter plaatse van het Peizerdiep (ook binnen Herinrichting Roden-Norg).
Inhoud	Verruimen van de waterloop, aanleg natuurvriendelijke oevers, kunstwerken optrekbaar maken voor vis, verbeteren van de waterkwaliteit door middel van meandering en mogelijk helofytenfilter.
Aanpak/ fasering	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2006 globaal ontwerp maken met kostenraming 2. 2007 uitwerken op besteksniveau 3. 2008 uitvoering
Procesorganisatie en betrokken partijen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Waterschap Noorderzijlvest (trekker) ▪ Betrokken partijen: gemeente Noordenveld, aangrenzende bewoners en IVN Roden.
Relatie met andere projecten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Herinrichting Roden Norg ▪ Project Zaagblad van SBB ▪ Toekomstig bestemmingsplan gemeente Noordenveld ▪ Afkoppeling hemelwater
Kostenraming en –verdeling	€ 750.000,- (fase 1,2 en 3)
Opstarten in	2006
Aandachtspunten/ subsidies	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Minimaal 50% externe financiering in het kader van de nieuwe ILG regeling. <p>Groslijst:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aanleggen natuurvriendelijke oevers (Steenbergerloop en de Bitse). ▪ Aanleg en verbeteren wandel- en fietspaden langs Lieversche Diep en Steenbergerloop. ▪ Mogelijkheden toetsen voor woningbouw in combinatie met waterberging en beekherstel ('wonen aan de beek' in Roden).

Titel project 6	Voorwaartse integratie van Beheer										
Doel/ resultaat	Duurzaam inrichten en beheren van het watersysteem door verbeteren van de communicatie en samenwerking tussen de afdelingen Bouwen en Wonen (RO) en Openbare Werken (Beheer). Ervaringen van beheer vooraf integreren bij ruimtelijke processen.										
Inhoud	Door middel van ondersteuning op een interactieve manier beide partijen bewust maken van het totale proces van ontwerpfase tot beheerfase en op welke manier men elkaar hierbij van dienst kan zijn. Dit kan in een draaiboek en eventueel procedureel worden vastgelegd.										
Aanpak/ fasering	<table border="0"> <tr> <td>1. Bewustwording</td> <td>het 'rol van elkaar zien', gemeenschappelijk begrippenkader ontwikkelen</td> </tr> <tr> <td>2. Commitment</td> <td>systematisch benoemen van sterke en zwakke punten en uitzetten oplossingsrichtingen</td> </tr> <tr> <td>3. Uitwerking</td> <td>bepalen en vastleggen van uitgangspunten, oplossingsrichtingen en beleidslijnen</td> </tr> <tr> <td>4. Optimalisering proces</td> <td>verbetering van het proces en procedures</td> </tr> <tr> <td>5. Instrumentalisatie</td> <td>ontwikkelen van formats voor beheerparagrafen, rekenmodellen etc.</td> </tr> </table>	1. Bewustwording	het 'rol van elkaar zien', gemeenschappelijk begrippenkader ontwikkelen	2. Commitment	systematisch benoemen van sterke en zwakke punten en uitzetten oplossingsrichtingen	3. Uitwerking	bepalen en vastleggen van uitgangspunten, oplossingsrichtingen en beleidslijnen	4. Optimalisering proces	verbetering van het proces en procedures	5. Instrumentalisatie	ontwikkelen van formats voor beheerparagrafen, rekenmodellen etc.
1. Bewustwording	het 'rol van elkaar zien', gemeenschappelijk begrippenkader ontwikkelen										
2. Commitment	systematisch benoemen van sterke en zwakke punten en uitzetten oplossingsrichtingen										
3. Uitwerking	bepalen en vastleggen van uitgangspunten, oplossingsrichtingen en beleidslijnen										
4. Optimalisering proces	verbetering van het proces en procedures										
5. Instrumentalisatie	ontwikkelen van formats voor beheerparagrafen, rekenmodellen etc.										
Procesorganisatie en betrokken partijen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gemeente Noordenveld (trekker) <ul style="list-style-type: none"> ▪ afdeling Openbare Werken en afdeling Bouwen en Wonen ▪ Waterschap Noorderzijlvest 										
Relatie met andere projecten	Project is basis voor project 2 'Pilot: oplossen wateroverlast in een bestaand woongebied'.										
Kostenraming en -verdeling	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stappen 1,2 en 3 € 20.000,- ▪ Stappen 4 en 5: p.m. 										
Opstarten in	2006										
Aandachtspunten/ subsidies	Het structureel overleg water tussen gemeente en waterschap is reeds een belangrijke stap geweest om te komen tot meer overleg.										

Titel project 7	Beken in de gemeente - het parelsnoer van Noordenveld
Doel/ resultaat	Kernkwaliteit van de beken laten zien en centraal stellen in de ontwikkeling en promotie van de gemeente Noordenveld.
Inhoud	<p>De kernkwaliteit van de gemeente Noordenveld is het beekstelsel van het Peizerdiep. De beek ontspringt in het hoger gelegen zuidelijke deel van de gemeente, meandert in noordelijke richting door een prachtig landschap en mondt uit in het lager gelegen gebied Peizer- en Eeldermeden. Het water vormt het verbindende element tussen de landbouwgebieden, bossen, duinen en dorpen.</p> <p>Verwijzingen naar het parelsnoer kunnen worden gemaakt door bijvoorbeeld een fotowedstrijd uit te schrijven, een kunstwerk te plaatsen, door het bovenste deel van een gemaal te laten ontwerpen door een architect of door een prijsvraag uit te schrijven voor een mooie nieuwe brug.</p>
Aanpak/ fasering	<p>Binnen de gemeente is een persoon belast met het zoeken en benutten van kansen. Deze persoon coördineert ingezette acties, komt met enthousiaste ideeën en betreft scholen en belangenverenigingen bij de uitvoering van projecten. Daarnaast wordt samenwerking gezocht met het waterschap en bijvoorbeeld Dienst Landelijk Gebied.</p> <p>Bij het vermarkten van het toeristisch product wordt aansluiting gezocht bij deze ontwikkeling in de vorm van vermelding van wetenswaardigheden bij fietsroutes, via excursies in de logo's, enz.</p>
Procesorganisatie en betrokken partijen	Gemeente Noordenveld is trekker. De gemeente werkt nauw samen met maatschappelijke organisaties, scholen en andere overheden, zoals bijvoorbeeld Waterschap, DLG, aangrenzende gemeenten, natuurbeschermingsorganisaties, Herinrichting Roden- Norg en Peize, enz.
Relatie met andere projecten	Herinrichting Roden Norg, Herinrichting Peize, herstructurering, natuurontwikkeling enz.
Kostenraming en –verdeling	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Personele inzet circa 0,1 fte. Overleg met/ tussen medewerkers communicatie van gemeente en waterschap. ▪ Deel van het uitvoeringsbudget reserveren voor 'kunst en cultuur' (max. € 10.000,- per project per jaar en subsidie-mogelijkheden benutten) en hiermee het parelsnoer realiseren. ▪ Samenwerking zoeken met Herinrichting en Waterschap, mogelijke kostenverdeling voorstellen.
Opstarten in	2006

Aandachtspunten/ subsidies	<p>Ideeën:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Groot integraal project afsluiten met kunstwerk o.i.d. (hier de burgers bij betrekken).▪ Op website van gemeente Noordenveld aandacht besteden aan symboliek van het beekstelsel in relatie met uit te voeren projecten. <p>Verder:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Trekpleister: Vistrap in Lieverse Diep, bereikbaar voor fietsers en wandelaars (zie foto).▪ Subsidie mogelijkheden bij Provincie (bijvoorbeeld ILG-subsidies).
---------------------------------------	---

Vistrap Lieversediep (Fotograaf: L. Woldman, Peize)

Scholingsproject

Bovengenoemd project sluit aan bij de doelstelling uit de Visie: 'Voorlichting en educatie aan burgers en onderwijsinstellingen'.

Literatuur

1. Provinciaal Omgevingsplan II, Provincie Drenthe, juli 2004.
2. Gemeente Noordenveld, Gemeentelijk Rioleringsplan, Planperiode 2000-2004
Tussentijdse actualisatie, Arcadis.
3. Stuurgroep Water 2000+, Stroomgebiedsvisie Groningen / Noord- en Oost-Drenthe,
Over leven met water, september 2002.
4. Eindontwerp Regionaal Bestuursakkoord Water, Groningen en Drenthe werken aan
water, maart 2005.

Begrippenlijst

<i>Afkoppelen</i>	Regenwater afkomstig van verhard oppervlak afvoeren naar oppervlaktewater of de bodem in plaats van afvoeren via de riolering naar de rwzi.
<i>Beek</i>	Een natuurlijke smalle waterloop zonder getijde.
<i>Benedenloop</i>	Het gedeelte van een beek in het lage gedeelte van het (stroom)gebied.
<i>Bovenloop beek</i>	Het gedeelte van een beek in het hoge deel van het (stroom)gebied.
<i>Diffuse bronnen</i>	Bronnen waarvan de emissie naar het oppervlaktewater verspreid plaatsvindt (tegenovergestelde van puntbronnen).
<i>Duurzaam</i>	Problemen worden niet afgewenteld naar de toekomst, naar andere gebieden en/of gebruikers binnen het watersysteem (zoals verdroging stroomopwaarts, een afvoerpiek of een vuillast stroomafwaarts) en de (ecologische) kwaliteit wordt gehandhaafd of verbeterd.
<i>Flanken en ruggen</i>	Reliëf en structuren in het landschap die zijn ontstaan onder invloed van abiotische processen, zoals opstuwende bewegingen van het landijs. De afwisseling tussen beekdalen en ruggen is ontstaan onder de invloed van de eroderende werking van stromend water. Door de wind zijn hoogteverschillen geaccentueerd dan wel afgevlakt. Flanken vormen de overgang tussen ruggen en beekdalen.
<i>Gedifferentieerd onderhoud</i>	Een bepaalde wijze van onderhoud die zich onderscheidt van het gangbare door differentiatie van de wijze van onderhoud (in tijd en ruimte) met als doel meer kansen te bieden voor een variatie in flora en fauna.
<i>GRP</i>	Gemeentelijk Rioleringsplan.
<i>ILG</i>	Investeringsbudget Landelijk Gebied.
<i>Integraal waterbeheer</i>	Betekent niet alleen dat wordt gelet op de relaties tussen waterkwantiteits- en waterkwaliteitsbeheer en het grondwater- en oppervlaktewaterbeheer, maar ook op de relaties tussen de gebruiksfuncties van een gebied en het aanwezige water. Integraal waterbeheer brengt met zich mee dat de verschillende organisaties die met het waterbeheer te maken hebben elkaar informeren en met elkaar samenwerken om uitvoering te geven aan het waterbeheer. Integraal betekent ook dat er een goede afstemming plaatsvindt tussen het water-, natuur-, milieu- en ruimtelijke ordeningsbeleid.
<i>Infiltratie</i>	Het verschijnsel dat water aan het grondoppervlak de grond binnentreedt.
<i>NBW</i>	Nationaal Bestuursakkoord Water.
<i>MTR</i>	Maximaal toelaatbaar risico.
<i>Middenloop beek</i>	Het gedeelte van een beek tussen de bovenloop en de benedenloop.
<i>Puntbronnen</i>	Bronnen waarbij de emissie gemakkelijk aanwijsbaar is.
<i>RBW</i>	Regionaal Bestuursakkoord Water.
<i>RWZI</i>	Rioolwaterzuiveringsinstallatie.
<i>Verdroging</i>	Verschijnsel dat optreedt als door menselijk ingrijpen de kwel afneemt, de grondwaterstand daalt of de oppervlaktewaterkwaliteit verslechtert door het inlaten van gebiedsvreemd water.
<i>Wadi</i>	Kunstmatige glooiingen in een groenvoorziening die wegstromend regenwater kunnen tegenhouden, zodat het de gelegenheid krijgt in de grond te zakken.

<i>Waterberging</i>	Het tijdelijk opslaan van wateroverschotten afkomstig van hevige neerslag of hoge rivier/beekafvoeren in bodem (grondwater), oppervlaktewateren of boven het maaiveld, ter voorkoming van wateroverlast elders.
<i>Waterkwaliteitspoor</i>	Bereiken van de gewenste waterkwaliteit tegen de laagste maatschappelijke kosten door enerzijds verdergaande eisen aan de vuiluitworp te stellen (brongerichte maatregelen) en door anderzijds effectgerichte maatregelen te treffen in het ontvangende oppervlaktewatersysteem.
<i>Watersysteem</i>	Een samenhangend geohydrologisch afgebakend geheel van grond- en oppervlaktewater, inclusief de ruimte die relevant is voor het functioneren van dit systeem en de daarbij behorende ecologische component.
<i>Waterloop</i>	Een langgerekte verlaging in het terrein van natuurlijke of kunstmatige oorsprong die permanent of periodiek stromend water bevat.

Bijlage 1 : Groslijst projecten

Generiek

(Grondwater)overlast:

- *Watertoets (toelichting in de Visie van het Waterplan):*
 - Afstemming over invulling Watertoets verbeteren; bij nieuwe plannen water een medeordenend principe laten zijn (vroegtijdig meedenken waterschap).
 - Invulling procedure en verantwoordelijkheden van de Watertoets schriftelijk vastleggen en hieraan committeren.
 - Toezien op naleving Watertoets bij technische uitwerking, realisatie en beheer (actie gemeente).
 - Evalueren Waterplan en Watertoets-procedure.
 - Afdelingen BoWo (met name ontwikkeling) en BCO (Bestuurs- en Concernondersteuning) als initiatiefnemer voortouw laten nemen bij het betrekken van water in plannen.
- Participeren in Regionaal Bestuursakkoord Water (RBW).
- Gemeente en waterschap inventariseren (grond)wateroverlast (in kader van Regionaal Bestuursakkoord Water).
- De gemeente bepaald op basis van informatie van het waterschap de (stedelijke) wateropgave.
- Communicatie met de burgers over (on)mogelijkheden voor het oplossen van wateroverlast; middels het oprichten van een 'waterloket' (initiatief waterschappen volgens het RBW).
 - Duidelijke afspraken maken over functioneren van het waterloket met alle partijen. Afspraken maken over taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van het waterloket.
- Water 'vasthouden' in het beekstelsel (in de beek of op de flanken), in landbouw- of natuurgebied, in de beken en in woonkernen.
- Neerslag infiltreren waar mogelijk. Infiltratiegebieden aanleggen: greppels en wadi's.
- Zoveel mogelijk regenwater afkoppelen van (ook drainage van riolering afkoppelen), combineren afkoppelen / draineren.
 - RWA-riolering (regenwaterafvoer).
- Extra waterberging zoeken in nieuwe stedelijke gebieden op plekken die geschikt zijn:
 - Zoeken mogelijkheden voor berging op straat of in openbaar groen (natuurlijke laagtes in landelijk en stedelijk gebied).
 - Zoeken mogelijkheden voor berging/afvoer onder wegen.
- Toepassen van de werknormen voor wateroverlast (afgesproken in Nationaal Bestuursakkoord Water, artikel 13).
- Zoeken naar duurzame oplossingen voor afvoer. Verbeteren waterafvoer: aanleggen oppervlaktewaterstructuren (Veenhuizen, Langelo, Nietap, Norg, Roden);
- Duidelijke afspraken maken over beheer en onderhoud van watergangen. Toezien op onderhoud schouwsloten in stedelijk gebied, om wateroverlast te voorkomen. Verbeteren controle schouwsloten in stedelijk gebied, waardoor deze beter onderhouden worden.
- Water bestemmen in bestemmingsplannen.

Verdroging:

- Bevorderen infiltratie in stedelijke gebieden op de flanken en de hoger gelegen gebieden.
- Verhogen waterstanden in de beken waar dat mogelijk is.
- Verkleinen verdrogende effecten bermsloten in of aan de rand van natuurgebieden.
- Afspraken over vergunningverlening in hydrologische aandachtsgebieden.

Kwaliteit:

- Verminderen diffuse bronnen door: uitvoeren beleid lozingsvergunningen, mechanische onkruidbestrijding, inrichten autowasplaatsen.
- Duurzaam bouwen en toepassen van duurzame materialen.
- Saneren van ongerioleerde percelen en riooloverstorten (door volgen waterkwaliteitspoor).
- Aanleg gescheiden systemen in nieuwbouwwijken en bij onderhoud/vervanging vuilwaterriolering.
- Aansluiten van bedrijventerreinen op riolering.
- Verplichte verbetering waterkwaliteit als gevolg van Europese Kaderrichtlijn Water. Actief meedenken gemeente en meewerken aan de uitwerking en de invulling van KRW doelstellingen.
- Scheiden van waterstromen in beekstelsysteem en kanalsysteem (prioritering sanering riooloverstorten);
- Verminderen inlaat van gebiedsvreemd water Norgervaart (o.a. IJsselmeerwater).

Ecologie:

- Aanleg stuwen voorkomen. Stuwen vormen knelpunten voor vissen (o.a. stuw in 'De Loop' ter hoogte van de Stinsenweg). Natuurlijk oplossingen zoeken of paseerbare stuwen aanleggen.
- Nieuwe vispassages aanleggen.
- Gedifferentieerd onderhoud, gericht op benutten ecologische potenties. Natuurvriendelijker beheer schouwpaden (verschralen). Wijze van onderhoud aanpassen.

Recreatie:

- Opstellen van een Visie voor het buitengebied. Formuleren van doelstellingen ten aanzien van inrichting, recreatie en ecologie.
- De gebruiksfuncties van water vastleggen in een 'gebruiksfunctiekaart'. Bij (her)inrichting van gebieden rekening houden met gebruiksfuncties zoals vastgelegd in gebruiksfunctiekaart.
 - Aanpassen beheer en onderhoud aan gebruiksfuncties.
- Vergroten van het recreatief medegebruik van het landelijk gebied.
 - Aanleg fiets- en wandelpaden op schouwpaden daar waar mogelijk. Verschraling van de schouwpaden langs de beken voor wandelrecreatie (geen uitgerasterde schouwpaden langs waterlopen welke gelegen zijn in Ecologische Hoofdstructuur (EHS)).
 - Aanleg vaarroutes (in benedenlopen beken).
 - Aanleg van visrecreatieplekken.
- Koppelen van functies, combineren landbouw / recreatie.

Draagvlak en communicatie:

- Organiseren regulier overleg over voortgang (stedelijke) ontwikkelingen en het Waterplan.
- Personen binnen de gemeente aanwijzen en het mandaat geven om actief deel te nemen aan ruimtelijke ontwikkelingen waarin water centraal staat, zoals het project 'Waterberging Peizer- en Eeldermeden' (Herinrichting Peize) of de uitwerking van Regiovisie Groningen – Assen.
- Voorlichting en educatie aan burgers en onderwijsinstellingen.
- Burgers betrekken bij integrale waterprojecten en planontwikkeling en de nadere uitwerking van het Waterplan.

Kans:

- Aanpassen en herinrichten van het watersysteem samen laten gaan met stedelijke vernieuwing of herinrichtingen. Aandacht voor (detail)ontwatering bij nieuwe plannen.
- Natuurontwikkeling in het landelijk gebied combineren met oplossen waterproblematiek (uitbreiden berging).

- Actieve deelname in beekherstelprojecten en betrokkenheid bij inrichtingsvoorstellen zoals een herinrichting. Intensief contact tussen de gemeente Noordenveld, waterschap Noorderzijlvest en het projectbureau van het project 'Waterberging Peizer- en Eeldermeden', om doelstellingen van de gemeente aan te laten sluiten bij Herinrichting Peize en Herinrichting Roden-Norg.

Gebiedsgericht

Deelgebied Noord (laagveengebied, benedenlopen beken, polders)

Recreatie:

- Vergroten recreatief voorzieningsniveau Leekstermeer (en bevaarbaar maken) voor zover verenigbaar met status stiltegebied.
 - Achterstallig baggeronderhoud Leekstermeer.
- Wenselijkheid en haalbaarheid van vaarverbindingen in de Matsloot, het Leekstermeer, Rodervaart en Leeksterhoofddiep onderzoeken.
- Recreatief medegebruik: waar wenselijk aanleg en verbeteren van fiets- en wandelpaden langs de beken Peizerdiep, Eelderdiep en Matsloot en het Leekstermeer.

Waterkwaliteit:

- Bacteriologische waterkwaliteit in Leekstermeer verbeteren (zwemwater).

Kans:

- Waterberging 'Peizer- en Eeldermeden' in kader van Herinrichting Peize. Natuurontwikkeling in combinatie met ruimte voor waterberging.

Deelgebied Midden (keileemgebied, middenlopen beken)

Wateroverlast (waterberging):

- Bestrijden wateroverlast door afkoppelen en waar mogelijk infiltratie in de kernen Peize en Roden.
- Mogelijkheden toetsen voor woningbouw in combinatie met waterberging en beekherstel ('wonen aan de beek' in Roden).
- Realiseren haven in Roden.
- Creëren structuren voor aanvoer regenwater naar wadi's Insteekweg (Roden).
- Herstellen waterstructuren in kernen Roden, Peize en Nietap.

Waterkwaliteit:

- Duurzaam bouwen; gebruik van duurzame materialen en afkoppelen.
- Scheiden van waterstromen kanaalstelsel en beekstelsel.
- Aanleggen natuurvriendelijke oevers (Steenbergerloop en de Bitse).
- Wijze van onderhoud aanpassen.
- Verbeteren waterkwaliteit in kanovijver bij Roden.
- Gescheiden riolering.

Recreatie:

- Recreatief medegebruik beken.
 - Aanleg en verbeteren wandel- en fietspaden langs Liewersche Diep en Steenbergerloop.
 - Creëren vaarverbinding Roden-Leek.
- Schipmeer aantrekkelijk maken voor vissers.

Kans:

- De woningbouwopgave voor Roden en Leek in het kader van de Regiovisie.

- Herinrichting Roden-Norg, beekherstel.

Deelgebied Zuid (zandgebied, bovenlopen beken)

Verdroging:

- Vasthouden van water.
 - In de beken.
 - Stimuleren vasthouden water/gebruik neerslagwater door burgers (regentonnen, grijswatersystemen, infiltreren in tuinen), eventueel collectief.
- Infiltratie naar grondwater.
 - Overzicht van de mogelijkheden voor infiltratie.

Waterkwaliteit:

- Toezien op 'duurzaam bouwen'.

Recreatie:

- Recreatief medegebruik beken.
 - Aanleg wandel en fietspaden langs de beken; Slokkert en Oostervoortsche Diep.
 - Kanoverbindingen aanleggen Norgervaart, Kolonievvaart en Groote diep.
- Recreatief medegebruik zandwingebieden (Ronostrand) nabij Steenberg.
- Restaureren oude sluizen bij Veenhuizen.

Wateroverlast:

- Herstellen oppervlaktewaterstructuur in de dorpen Norg en Veenhuizen.
- Afkoppelen regenwater in stedelijke gebieden;
- Aanleggen poelen en uitgraven vennen.
- Verbetering waterhuishouding in Veenhuizen.

kans:

- Herinrichting Roden-Norg, beekherstel.
- Herstel verbinding Fochteloërveen en bovenloop Slokkert (Peizerdiep).